

Geen kersentuin

PETER DE GRAEF / ELISE BUNDERVOET / COMPAGNIE CECILIA

Slappe komedie over dood en stervensbegeleiding

Johan Thielemans
Gezien op 03 november 2021
De expeditie, Gent

Elise Bundervoet startte haar carrière als actrice in het NTGent van Jean-Pierre Dedecker, verscheen dan op televisie, maar sloeg toen een heel andere richting in. Ze legde zich toe op de zorg bij een palliatieve afdeling. Na een tijd trok het theater weer aan haar mouw: ze besloot om een voorstelling te maken rond haar ervaringen bij de begeleiding van het levenseinde. Peter De Graef schreef er een stuk over. ‘Geen Kersentuin’. Dat gezamenlijke werk vond een onderkomen bij Compagnie Cecilia.

10 NOVEMBER 2021

Het resultaat is vreemd genoeg een wat donkere komedie geworden. Het verhaal is eenvoudig. Een gepensioneerde man David (Peter De Graef) hoort dat hij ongeneeslijk ziek is en binnen korte tijd zal sterven. Hij houdt niet meer van zijn vrouw, Valérie, maar is bezweken voor de frisse charme van de jonge poetsvrouw Oda, die opgeleid wordt als verpleegster. Het patroon van het stuk volgt zo dat van een driehoeksverhouding uit het boulevardtheater.

De dood en het sterven spoken erdoor, maar geven het stuk geen enkele diepte. De Graef schreef een tekst met een aantal oneliners waarbij hij zijn hoofdpersonage wat gratuit brutaal uit de hoek laat komen. Lach verzekerd. Dat valt moeilijk te rijmen met de psychologie van zijn personage.

Dat gaat zo. Bij het begin van de voorstelling leren we David (Peter De Graef) kennen als een onbenullig, zielig iemand. Hij geeft een korte conférence geeft over de nutteloosheid van het bestaan. Waarover maken we ons toch allemaal zorgen? De kranten staan vol nieuws dat er niet toe doet. Toogfilosofie. Daarna stapt De Graef het stuk binnen en krijgen we de voorspelbare scenes: man en vrouw (Elise Bundervoet) kibbelen. Denk aan een erg lauwe versie van ‘Who’s Afraid of Virginia Woolf’. Al snel vernemen we dat David verliefd is op de verpleegster Oda (Loes Swaenepoel).

Zijn toestand gaat sterk achteruit en we schakelen over naar het ziekenhuis waar hij op de dood wacht. De twee vrouwen staan rond zijn bed. Dat levert een zwakke komische scene op als Oda als verzorgster een lijst van opties voorleest. David weigert de meeste. Het is het enige moment dat het protocol van stervensbegeleiding even kritisch benaderd wordt. Meteen volgt een volstrekt niet overtuigende scene als de echtgenote ontdekt dat er een jonge maîtresse in het spel is. Dat leidt even tot een deurenkomedie.

Er rest de man dan niets meer dan te sterven. Dat moment mag geboekstaafd worden als de zwakste sterfscene uit het repertoire. De twee vrouwen staan nu als rivalen tegenover elkaar. De echtgenote 'wint' in de zin dat ze op haar man gaat liggen in een laatste omhelzing. Na zijn dood verzoenen de twee vrouwen zich echter. Alsof dat nog niet onwaarschijnlijk genoeg was besluiten ze de voorstelling met een gezamenlijk lied. Een heel klef einde.

Het ergste is dat de tekst zelfs binnen de technische en psychologische logica van het komische genre mislukt: de vele absurde reacties van de personages maken de plots volkomen onwaarschijnlijk. Emotioneel blijf je er ijskoud bij. Over palliatieve zorg gaat de voorstelling al helemaal niet. Er blijft wat braaf toneelspel over, waarbij Loes Swaenepoel de enige frisse toets is.

En de titel van het stuk? Wil 'Geen Kersentuin' zeggen dat Peter De Graef zich baseerde op het stuk van Tsjechov? Sorry Peter, maar die uitleg past als 'een tang op een varken'. Er wordt wel gelachen, maar achteraf constateer je dat dit lachen de kwaliteit niet verhoogt. Wie over het levenseinde theatraal iets wil meemaken, moet in deze dagen naar Milo Rau en het NtGent. Van de ervaringen van Elise Bundervoet uit de zorg, aan de andere kant, valt hier niets te leren.